

ΠΑΛΑΙΟΚΟΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Κίνδυνος γιά τήν ούσία τῆς ἀλλαγῆς

ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ συνεδρίαση τῆς κοινοβουλευτικῆς ομάδας τῆς «Ν. Δημοκρατίας», ὁ βουλευτής κ. Βαρδινολιάνης διαμαρτυρήθηκε ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐξυπηρετοῦν διάφορα πρόσωπα, χωρίς νά λαμβάνουν ὑπ' ἄψη τους τοὺς βουλευτές. Ὁ πρωθυπουργός, προσπαθώντας νά ἐξορκίσει τό πνεῦμα τοῦ κακού, ἀπάντησε ὅτι ἡ «Νέα Δημοκρατία» δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό ρουσφέτια γιά νά ἐπικρατήσῃ. Ἡ μικρὴ αὐτὴ στιχομυθία ὑπενθύμησε ὅτι, παρ' ὅλες τῖς διακηρύξεις τῆς γιά τὴ δημιουργία κόμματος ἀρχῶν, ἡ Ν.Δ. παραμένει σταθερὰ προσηλωμένη στήν παλαιοκομματικὴ πρακτικὴ.

Ὁ παλαιοκομματισμός ἔχει τῖς ρίζες του στό σύστημα τῆς πολιτικῆς πελατείας ὅπως διαορφώθηκε τὸν περασμένο αἰώνα. Οἱ ψηφοφόροι δέν ἀκολουθοῦσαν ὀρισμένη πολιτικὴ πᾶρση, ἀλλὰ ψήφισαν σύμφωνα μέ τῖς ὑποδείξεις τοῦ κομματάρχη, πού ἀκολουθοῦσε ἡ οἰγένεια, ἡ συνοικία, τό χωριό. Ἡ ἐνεργὴ συμμετοχὴ τοῦ κομματάρχη στή λύση τῶν προσωπικῶν τους προβλημάτων, ἦταν ἡ ἀνταμοίωσή τους. Ὁ κομματάρχη ἀπληροῦσε ἔτσι ἕνα πλὴν ρόλο. Ὡς πρὸς τοὺς ψηφοφόρους ἦταν πᾶρτωνά τους ὑποχρεωμένος νά φροντίζει ἂν τὴ συμμετοχὴ τους στό μηχανισμό τῶν στικῶν παροχῶν. Ὡς πρὸς τοὺς βουλευτές, ἂν πολιτικὸς μεσάζοντας, ψηφοκυβητικῆς ἢ ἐπομένως πελάτης, ὁ ὅποιος ἔπρεπε νά υπηρετηθεῖ. Μέ βάση τοὺς κομματάρχες, ὁ κλειτῆς δημιουργοῦσε τό τοπικὸ σύστημα ἢ προσωπικῆς του ἐξουσίας.

Τὸν 19ο αἰώνα

κόμματα, τὸν 19ο αἰώνα ἦταν χαλαρὲς μάχιες τοπικῶν παραγόντων καὶ βουλευτῶν, κοινὸ σκοπὸ τὴν ἄλωση τῆς ἐξουσίας καὶ μοίρασμα τῶν κρατικῶν παροχῶν. Οἱ ψηφοὶ διέθετε ὁ κομματάρχης ἢ ὁ βουλευτῆς, ἂν διαπραγματευτικὸ χαρτί, πού τὸ χρησιμοποιοῦσαν χωρίς δέσμευση ἀπὸ πολιτικὴ τολήση, γιά νά πετύχουν ὅσο τό δυνατό περισσότερο ὄφελῃ. Ἡ Βουλὴ ἦταν ἡ ἀγορὰ ὅπου βουλευτῆς, ἐξετάζοντας τῖς προσφορὰς τῶν πηγῶν, καθόριζε τὴν ψῆφο καὶ τὴ γνώμη του ἢ νά ἐπηρεάζει τὴν ἀσκηση τῆς διοίκησης τῶν ζητήματα τῆς ἐθιολογικῆς του περιφέρειας. κομματικὴ πειθαρχία, μέ τὴ σημερινὴ ἔνταξη ἦταν ἐκγνωστὴ. Οὔτε ὁ βουλευτῆς, οὔτε

μα καὶ ὑποχρῶση νά δημιουργεῖ πλέγμα προσωπικῶν σχέσεων, γιά νά ἐξασφαλίσει τὴν ἀνάδειξη καὶ προβολὴ του. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ πολιτικοῦ κρίνεται μέ τὰ ἀξιώματα πού ἐξασφάλισε καὶ ὄχι μέ τῖς μεταρρυθμίσεις πού πέτυχε. Ἡ ὑπουργοποίηση σέ ἕνα ὁποιοδήποτε ὑπουργεῖο, ἀποτελεῖ γι' αὐτό τὴν κύρια ἐπιδίωξή του.

Ἡ πολιτικὴ διαμάχη εἶναι κυρίως διαμάχη προσώπων. Ὁ παλαιοκομματικὸς ἐπισημαίνει προσωπικὲς ἀσυνέπειες καὶ σκάνδαλα στή Βουλὴ. Στῖς ἐσωκομματικὲς διαδικασίες θεωρεῖ τὴν μέ κάθε τρόπο ἀπομάκρυνση ἀνταγωνιστῶν γιά τῖς πιθανῆς θέσεις βεημιτῆ ἐνέογεια.

Τὴν ἀτομιστικὴ ἀντίληψη ἐνθαρρύνει καὶ συντηρεῖ τό ἐθιολογικὸ σύστημα μέ τό σταθερὸ προτίμησῃς. Ὁ σταυρὸς προτίμησῃς καθιστᾷ τὴν ἐθιολογικὴ προσωπικὴ καὶ ὄχι κομματικὴ ὑπόθε-

Ἄρθρο τοῦ καθηγητῆ
κ. ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
μέλους τοῦ Ε.Γ. τοῦ ΠΑΣΟΚ

σχολῶν σέ διάφορες πόλεις. Ὁ πολιτευτῆς πρόεδρος ἐνός σωματείου ἢ συλλόγου διαμαρτυρεῖται ἐντονότατα γιά τὴν πιθανὴ κατάργηση τῶν ἀδικαιολογητῶν προνομίων τῶν μελῶν του. Συνέπεια τῆς στάσης αὐτῆς εἶναι τό κόμμα νά θεωρεῖται μηχανισμός γιά τὴν ἱκανοποίηση ἢ προσπάθεια τῶν ἐπὶ μέρους ἐπιδιώξεων διαφόρων ομάδων συμφερότων.

Τὰ αἰτήματα τῆς κάθε «συμπαθοῦς» τάξεως ἀποτελοῦν καὶ αἴτημα ὅλων τῶν πολιτευτῶν, πού ἀδ-αφοροῦν ἂν εἶναι παράλογα, ἐπιτείνουν τό χάος τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων ρυθμίσεων καὶ ἀντικεινται στήν ἐσότητα τῶν πολιτῶν. Γιά τον παλαιοκομματικὸ ἢ πεμπτοσύα τῆς πολιτικῆς σοφίας εἶναι ἡ ὑπερσπίση ὅλο καὶ περισσότερων ομάδων ὥστε νά ἐπιτευχθεῖ ἡ ὅσο τό δυνατὸν πλατύτερη συσπείρωση γύρω ἀπὸ τό πρόσωπό του. Ἀνάλογη εἶναι ἡ στάση ἀπέναντι στὰ πρόσωπα. Ὁ γνωστὸς δικηγόρος ἢ στρατηγός, ὁ ὅποιος θέλει νά μεταπηδήσει ἀπὸ ἄλλη πολιτικὴ παράταξη ἢ ὑπερασπίζεται ἀπόψεις ἀντίθετες, εἶναι εὐπρόσδεκτος ἐφ' ὅσον πρόκειται νά φέρεῖ μαζί του ψηφοφόρους. Οἱ πιθανῆς πολιτικῆς ἀντιθέσεις θά ξεπεραστοῦν χάρις σέ κατάλληλο χειρισμὸ εὐνοίας, ἐξυπηρετήσεων καὶ ἐνταξης στό πολιτικὸ σύστημα.

Γιά τὸν παλαιοκομματικὸ οἱ ὑπόλοιποι πολιτευτῆς κι ἂν ἀκόμη δέν ἀνήκουν στήν ἴδια παράταξη εἶναι μέλη τῆς ἴδιας οἰκογένειας μέ τὴν ἴδια προέλευση καὶ τὴν ἴδια ἀποστολή. Μέ τὴν οἰκογένεια τῶν ἀστων προχόντων ἀισθάνεται πολὺ περισσότερο